

J.nr. 2019-14826

Ref. LODCI/MFVM

Den 9. december 2019

Høringsnotat - Bekendtgørelse om vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og indberetning

L&F, Dansk Bilbrancheråd, Advokatrådet har ingen bemærkninger.

Generelle bemærkninger:

HOFOR mener, at forslaget til bekendtgørelse udgør et udmærket grundlag for kommunernes gennemgang af alle BNBO og rapportering af fremdriften i vurderingerne.

Danske Vandværker er glade for, at bekendtgørelsen vil forpligte kommunerne til at gennemgå de boringsnære beskyttelsesområder med henblik på at vurdere behovet for beskyttelse af drikkevandsboringer mod pesticider.

DANVA mener, at bekendtgørelsen udmønter intentionerne bag forliget om BNBO og det tilhørende lovforslag og danner grundlaget for det kommende arbejde for at beskytte de boringsnære beskyttelsesområder mod pesticidforurening.

KL takker for invitationen til at kommentere udkast til bekendtgørelse. KL finder, at bekendtgørelsen tydeligt beskriver krav til kommunernes indberetning af vurderinger og indsatser relateret til brug af pesticider i BNBO.

Danske Regioner: Danske Regioner har indhentet høringsbidrag fra de fem regioner og har sammenfattet synspunkterne i deres høringssvar.

Specifikke bemærkninger:

Samarbejde mellem regioner kommuner vandværker og lodsejere

HOFOR bemærker, bekendtgørelsen bør indarbejde i §§ 2 og 4, at kommune, vandværk og lodsejer og regionerne skal inddrages i de lokalt forankrede løsninger.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Det anses ikke for nødvendigt at indarbejde i bekendtgørelsen, at kommune, vandværk og lodsejer og regionerne skal inddrages i de lokalt forankrede løsninger. Samtlige af disse parter vil blive inddraget helt naturligt, når løsningerne skal findes på lokalt plan. Herudover fremgår det tydeligt af tillægsaftalen til pesticidstrategien, at der etableres en følgegruppe med deltagelse af erhvervet, brancheforeningerne og Kommunernes Landsforening (KL), der skal understøtte koordinering og samarbejde mellem landbruget, kommuner og vandselskaber. Miljø- og fødevareministeriet har allerede afholdt flere møder med følgegruppen og vil fortsætte dialogen.

Herudover vil den kommende BNBO-vejledning blive uddybet under de specifikke parametre i vejledningen, hvor det er særlig relevant for kommuner og vandværker at have dialog med regionerne.

Udpegning af BNBO

Danske Vandværker og DANVA mener, at der i bekendtgørelsen skal sættes en frist på 31. december 2020 for udpegning af de BNBO, som skal beskyttes. I modsat fald er det urealistisk at nå i mål med de mange aftaler, som skal indgås inden 2023. Det understreges herudover, at samtlige BNBO først kan blive udpeget i bekendtgørelsen om drikkevandsressourcer, når der er meddelt vandindvindings-tilladelser for de indvindinger, som mangler en sådan tilladelse. Dette bør indskræpes over for kommunerne. **Danske Vandværker og DANVA** mener herudover, at det klart bør fremgå af bekendtgørelsen, at udpegningen af, hvilke BNBO, der er beskyttelseskrævende – i overensstemmelse med intentionen i det politiske forlig/tillæg til pesticidstrategien, – sker i et tæt samarbejde med de berørte vandværker.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

De gældende udpegninger af boringsnære beskyttelsesområder fremgår aktuelt af 1153 af 18. november 2019 om udpegning af drikkevandsressourcer. Det skal dog fremhæves, at der fremadrettet vil kunne ske ændringer af udpegningen af boringsnære beskyttelsesområder, blandt andet for at tage højde for etablering af nye borer og ændrede indvindingstilladelser. For at få et fuldt billede af beskyttelsesbehovet ved udgangen af 2022, er det nødvendigt, at kommunerne også forpligtes til at gennemgå boringsnære beskyttelsesområder, der opstår som følge af udpegninger, der sker efter 31. december 2020. Forpligtelsen til at vurdere BNBO vil derfor også omfatte nye BNBO, som udpeges i 2021 og 2022. Der skal imidlertid ikke laves nye vurderinger for BNBO, som også tidligere har været udpeget.

Der er forståelse for, at kommunerne kan blive tidspressede i forhold til nye BNBO, der udpeges i foråret 2022, særligt eftersom den sidste frist for kommunernes indberetning er 1. oktober 2022. Evalueringen vil således tage højde for, at kommunerne for de BNBO, som først er udpeget i 2022, ikke har nået at indgå en aftale endnu. Bekendtgørelsen giver derfor også i § 3 mulighed for, at kommunen angiver, at de har vurderet, at der skal foretages en indsats og indberetter, at de første skridt for denne er planlagt.

Det skal hertil siges, at evalueringen vil basere sig på en objektiv konstatering af de data, som kommunernes indberetninger tilvejebringer. Det vil udelukkende være en politisk beslutning, om kommunernes fremdrift anses for tilfredsstillende. Ved udarbejdelse af evalueringen vil det imidlertid være forventningen, at kommunerne for de BNBO, som er udpeget før 2022 vil have nået længere i processen med indsatserne.

Ressourceforbrug

KL konstaterer, at bekendtgørelsen ikke klargør, hvordan vurderingen af indsatsbehov skal ske. Dog anfører bekendtgørelsen 18 punkter, som kommunen skal forholde sig til ved indberetning af begrundelse for ikke at iværksætte indsats i et BNBO. De 18 punkter ser **KL** som udtryk for et ”følg eller-forklar-princip”. **KL** mener derfor, at påklager af økonomiske forhold knyttet til kommunens beslutning skal vurderes i forhold til et eller flere af de 18 punkter. Disse punkter kan kommunen forholde sig til i sin redegørelse over for klagenævn eller taksationskommission. **KL** mener herudover, at påklage af økonomiske forhold knyttet til afgrænsning af BNBO eller til andet grundlag fra den statslige grundvandskortlægning må efter **KL**'s opfattelse håndteres af Miljøstyrelsens grundvandskortlæggere eller anden relevant statslige myndighed. **KL** beder ministeriet bekræfte denne forståelse.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Det er en konkret kommunal vurdering, hvordan vurderingen af indsatsbehov skal ske.

De 18 punkter i bekendtgørelsen, som kommunerne skal indberette om, er defineret ud fra ønsket om at skabe et tilfredsstillende oplysningsgrundlag, når Miljøstyrelsen skal udarbejde den kommende evaluering. Vurderingsparametrene indgår også i BNBO-vejledning, som uddyber, hvordan denne vurdering skal foretages i praksis, herunder hvordan de enkelte parametre kan vurderes afhængig af de lokale forhold. Vejledning giver herudover en indikation af mængden af data og detaljeringsgraden, hvormed kommunerne skal beskæftige sig med de enkelte parametre. Det står imidlertid kommunerne frit for at inddrage andre relevante forhold.

Kommunernes ressourceforbrug i forbindelse med kommunernes kommende vurderinger indgår i de aktuelle DUT-forhandlinger.

KL bemærker, at den tekniske løsning omkring kommunernes indberetning ikke er præciseret i bekendtgørelsen. **KL** efterlyser større klarhed om de praktiske modeller for indberetning og en gennemarbejdet og tydelig formuleret vejledning hertil. Det er nødvendigt for at begrænse ressourceforbrug i denne del af opgaven.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Kommunerne vil ved indberetning efter § 3 i bekendtgørelsen kunne finde vejledning på Danmarks Arealinformation under de to temaer, der bliver oprettet til brug for indberetning om BNBO. Kommunernes vil ved indberetning efter § 4 i bekendtgørelsen finde vejledning på Miljøstyrelsens hjemmeside i tilknytning til den skabelon, som forventes at blive lagt på Miljøstyrelsens hjemmeside til brug for kommunernes indberetning.

Pesticidpunktkilde

Danske Regioner henleder opmærksomheden på, at regionerne udfører myndighedsopgaver på miljøområdet, hvor opfølgning fra både de statslige myndigheders side, men også fra kommunerne ved fund af miljøfremmede stoffer, udgør et vigtigt element. **Danske Regioner** bemærker, at det samarbejde mellem kommune, vandværk og lodsejer, som beskrives i tillægssaftalen til pesticidstrategi, også bør omfatte regionerne. Der bør være en god dialog og gensidig orientering om resultater fra overvågningsprogrammer, kommunale oplysninger og miljøprojekter ved kritiske pesticidfund er afgørende for en effektiv fælles indsats for at beskytte både grundvand og overfladevand. Regionerne tilbyder at indgå i fremtidige samarbejder med de involverede parter, også når det gælder BNBO.

Danske Regioner foreslår, at det i bekendtgørelsen præciseres, hvad det reelt betyder for kommunernes indsatser til beskyttelse af BNBO, at der findes en kortlagt pesticidpunktkilde eller en anden type kortlagt forurenede lokalitet i et BNBO. **Danske Regioner** opponerer imod, at ordlyden i bekendtgørelsen "underrette årsagen til, at der ikke iværksættes nye initiativer" kan tolkes således, at såfremt der alligevel er en punktkilde (regionens indsats over for grundvand ved en punktkilde), så kan det for en kommune være årsag nok til ikke at gennemføre grundvandsbeskyttende indsatser i det pågældende BNBO. Det vil være spild af ressourcer, hvis kommunen opgiver grundvandsbeskyttende indsats i et delområde, hvor regionen lige har prioriteret at yde indsats over for en punktkilde.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger

Det fremgår af den nuværende vejledning om BNBO i afsnit 2.2 "Forurening fra punktkilder", at "Regionerne har igennem de mangeårige forureningsundersøgelser opbygget en omfattende viden om punktkildeforurening, også fra pesticider, og kan bistå med viden, både om konkrete kortlagte lokaliteter, samt generelt om hvilke potentielle kilder, der kan forventes i en givent område."

I den kommende BNBO-vejledning vil der være fokus på at beskrive vigtigheden af, at kommunerne inddrager regionernes viden om punktkilder samt deres planer for oprensning, således at vejledningen kan understøtte, at beslutningen om, hvilke tiltag der skal gennemføres, sker på et opdateret grundlag, så ressourcospild undgås.

Vejledningen vil derfor blive uddybet under de specifikke parametre i vejledningen, hvor det er særlig relevant for kommuner og vandværker at have dialog med regionerne.

Vejledningen forventes i høring fra nytår, hvor regionerne vil kunne give høringssvar.

Utætte boringer:

Bæredygtigt landbrug bemærker, at Miljøstyrelsen i 2002 påviste, at et utal af boringerne er utætte på grund af fejlkonstruktioner, hvorfor en indsats ved at tætte de utætte boringskonstruktioner ville have en noget mere gavnlig effekt end indsatser på dyrkningsfladen. Bæredygtigt Landbrug vurderer på baggrund af tal fra Miljøstyrelsen, at der ikke er foretaget en systematisk og gennemgribende undersøgelse og renovering på landsplan af boringskonstruktionerne. Kommunernes undersøgelse bør derfor først og fremmest lægge vægt på at sikre, at der sker en systematisk og gennemgribende

undersøgelse og renovering på landsplan af boringskonstruktionerne. Dette bør afspejles i bekendtgørelsen.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Kommunerne kan allerede i dag meddele påbud til vandværker om undersøgelse af boringskonstruktioner, hvis der skulle være mistanke om utætheder eller fejlkonstruktion, som medfører en overskridelse af drikkevandskvalitetskravene. 25 meters beskyttelseszonerne omkring drikkevandsboringer blev i 2011 indført i miljøbeskyttelseslovens §21b, for at beskytte blandt andet utætte/fejlkonstrueret boringer mod pesticider, nedbrydningsprodukt heraf og nitrat. En sideeffekt af indføring af sprøjtefri BNBO er, at denne sikkerhed bliver yderligere forhøjet. Lovgivningen tager derfor allerede højde for utætte boringer.

Erhvervsmæssig anvendelse:

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at bekendtgørelsen finder anvendelse på boringsnære beskyttelsesområder, som er beliggende på "landbrugsjord og på øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervsmæssige formål." Af loven, der var i høring, fremgik det, at der alene var tale om erhvervsmæssige arealer. Det vil med andre ord være i strid med loven, når bekendtgørelsen udvider anvendelsesområdet sammenlignet med lovgrundlaget. En bekendtgørelse må ikke være i strid med loven. Vi anbefaler, at "landbrugsjord" udgår af bekendtgørelsen, så der alene er tale om erhvervsmæssigt brug. Dette bør ske af hensyn til sikkerheden for, hvilke arealer, der er omfattet af bekendtgørelsen. Af loven, der var i høring, fremgik det, at der alene var tale om erhvervsmæssige arealer. Det vil med andre ord være i strid med loven, når bekendtgørelsen udvider anvendelsesområdet sammenlignet med lovgrundlaget. Det bemærkes, herudover, at en politisk aftale ikke har samme retskildeværdi som selve forarbejderne til loven.

DANVA bemærker, at erhvervsmæssige formål skal defineres nærmere. (f.eks. om parkeringspladser til erhverv er omfattet)

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Hensigten med tillægsaftalen og lovforslaget er at begrænse forpligtelsen til at gennemgå og indberette om BNBO til erhvervsmæssig anvendelse. Det fremgår således af lovforslagets forarbejder Blandt andet afsnit 2.1.2 og i de specielle bemærkninger til nr. 1, at "Det er hensigten, at den foreslåede bemyndigelse vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, som afgrænser kommunernes pligt til at vurdere behovet for beskyttelsesindsatser inden for BNBO til at omfatte BNBO på landbrugsjord og BNBO på øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervsmæssige formål."

Andre forureningskilder:

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at lovlig anvendelse af godkendte pesticider i landbruget ikke udgør et problem i grundvandet. Grundvandet har det godt, det viser målingerne. Hvis der endelig er et problem, er det fortidens synder, hvor en af de væsentligste kilder er, at vandselskaber selv brugte Prefix (der giver nedbrydningsproduktet BAM) til at friholde arealerne lige omkring boringerne for ukrudt. Bæredygtigt Landbrug synes helt overordnet at bekendtgørelsens indhold er noget fagligt og juridisk makværk og udtrykker bekymring for, om høringssvarene vil føre til væsentlige ændringer af bekendtgørelsen, eftersom vejledningen har været i høring, før de retligt bindende regler. Bæredygtigt landbrug bemærker, at der ikke er problemer med nedsivning fra lovlige og godkendte pesticider og der derfor ikke er behov for andet end generelle godkendelser af pesticider. Det generelle billede i forhold til risici ved at drikke det danske grundvand er med andre ord er fuldstændig ubetydelig. **Bæredygtigt Landbrug** bemærker, at der ikke er problemer med nedsivning fra lovlige og godkendte pesticider. Hvis der endelig er udfordringer, så er der tale om udfordringer, der særligt går på arsen og nikkel, der er naturligt forekommende stoffer i jorden, og formentlig også lokale udfordringer, fx fra gamle lossepladser.

Bæredygtig Landbrug har herudover eftersendt en artikel i Grovvarennyt Nr. 46 - 2019 - side 10 "Vilde planter og nogle afgrøder forurener med meget skadelige stoffer" som en del af deres høringssvar.

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at det er mærkværdigt, at privates brug af pesticider ikke er reguleret i bekendtgørelsen. I det tilfælde, der er "landbrugsjord", der ejes af private, omfattes de så også af forslaget?

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger:

Det er vurderingen, at der i forhold til BNBO er behov for en yderligere indsats, fordi der i BNBO er en særlig risiko for forurening med pesticider. Dette skyldes blandt andet, at der er kort transporttid for grundvand og dermed kortere tid til at foretage afværgeforanstaltninger. Det er dog korrekt, at en indsats i BNBO ikke vil kunne stå alene, og det er vigtigt også at have fokus på andre forureningskilder.

Arsen og nikkel er naturligt forekommende stoffer i det danske grundvand og kan derfor ikke sidestilles med miljøfremmede stoffer som pesticider og nedbrydningsprodukter herfra. Arsen og nikkel indgår som gruppe B-parametre i drikkevandsbekendtgørelsen og har grænseværdier på 5 µg/l og 20 µg/l for henholdsvis for arsen og nikkel. Stoffer skal dermed indgå fast i vandværkenes kontrolprogrammer. For både arsen og nikkel, eksisterer der veletableret vandbehandlingsmuligheder.

For så vidt angår bemærkningen om gamle lossepladser er det vigtigt at fremhæve, at der allerede foretages en række indsatser, f.eks. i forhold til at sikre, at gamle lossepladser ikke forurener drikkevandet. Grundvand er et af de prioriterede indsatsområder i jordforureningsloven. Det betyder, at regionerne systematisk skal undersøge og foretage de nødvendige afværgeforanstaltninger over for jordforureninger inklusiv de gamle lossepladser, der påvirker grundvand, og som ligger i områder med drikkevandsinteresser. Udgangspunktet for regionernes prioritering af indsatsen i forhold til beskyttelse af grundvandet er en række fastsatte krav til grundvandets indhold af forureningsstoffer.

For så vidt angår bemærkningen om privates anvendelse af pesticider kan det oplyses, at de gældende regler i miljøbeskyttelsesloven til brug for beskyttelse af drikkevandet også kan anvendes i forhold til privates brug af pesticider, hvis anvendelsen udgør en risiko. I tillægsaftalen til Pesticidstrategien 2017-2021 indgår herudover et forbud mod salg af de fleste koncentrerede sprøjtemidler til private. Ministeriet vil derudover bekræfte, at landbrugsjord, som er ejet af private, men hvor der ikke erhvervsmæssig anvendelse af pesticider, ikke er omfattet af lovforslaget. For klarhedens skyld kan ministeriet lade dette emne indgå i FAQ, som ligger på Miljøstyrelsens hjemmeside til brug for supplerende viden om BNBO-gennemgangen.

Endelig arbejder ministeriet med en kortlægningen af udfordringerne for grundvandet. I den forbindelse vil der ses bredt på de mulige udfordringer, der kan være, så alle relevante forureningskilder tages i betragtning – også dem der stammer fra jordforureninger. Kortlægningen vil fremadrettet være udgangspunkt for en samlet indsats, der sikrer en bedre beskyttelse af vores drikkevand.

Kommunernes påbud:

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at kravet om indberetning af oplysninger om de enkelte BNBO burde være ens for §§ 3 og 4. Disse vurderinger skal netop bygge på en faglig og konkret stillingtagen til behovet for beskyttelse, og der bør ikke være usikkerhed om, hvorvidt kommunen har vurderet efter pengepungen, arbejdspresset eller nødvendigheden.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Eftersom formålet med indberetningerne er at tilvejebringe et overblik over, om der stadig er boringsnære beskyttelsesområder, som ikke er tilstrækkeligt beskyttet, giver det mening, at detaljeringsgraden af indberetningerne er størst, hvor kommunerne ikke har iværksat beskyttelsesindsatser.

HOFOR bemærker, at Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO (nr. 36/juli 2019) snarest skal følges op med fastsættelse af de tidsmæssige rammer

for kommunernes helt nødvendige udmelding om, at de vil være indstillet på at nedlægge påbud i tilfælde af, at der ikke kan opnås enighed om en frivillig aftale.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger:

Kommunernes muligheder for at give påbud eller nedlægge forbud for at undgå fare for forurening af grundvand i Miljøbeskyttelsesloven §§ 24 og 26 a er nærmere beskrevet i den gældende BNBO-vejledning. Det følger af afsnit 3.1.2 i vejledningen, at "Hvis kommunen vurderer, at der er behov for en konkret indsats, som indebærer kompensation til lodsejeren, så bør kommunen beslutte, at den vil nedlægge påbud i tilfælde af, at der ikke kan opnås enighed om en frivillig aftale. Det kan eksempelvis være i kommunens indsatsplan eller i forbindelse med den sædvanlige varsling af et kommende påbud, hvor muligheden for en alternativ løsning i form af en frivillig aftale kan fremgå."

Tekstnære bemærkninger:

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at § 4, stk. 1 – inden opremsning fra nummer 1) til 18) om "hvordant" disse er indgået i vurderingen, her burde nok anvendes et "hvordan", da dette skærper dokumentationskravet til at undlade beskyttelse af en konkret boring.

Danske Regioner: Bekendtgørelsens § 4 er på den ene side detaljeret og på den anden side uklar. Punkterne 1) til 16) i § 4 herover kan opfattes som potentielle begrundelser for, at kommunen ikke vil iværksætte indsatser i BNBO, hvorfor teksten til § 4 bør tydeliggøres og strammes op.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger:

Det er ikke hensigten, at punkterne skal legitimere, at kommunen ikke iværksætter indsatser. Det vil blive sikret i den kommende BNBO-vejledning, at dette fremgår tilstrækkeligt tydeligt.

Bæredygtig Landbrugs forslag til præciseringer af bekendtgørelsens § 4 er taget til efterretning og bekendtgørelsen er således blevet tilrettet.